C/2024/2102

26.3.2024

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheista

a) ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) 2018/1724 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän ja yhteisen digitaalisen palveluväylän käytöstä sovellettaessa eurooppalaisista rajat ylittävistä yhdistyksistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) …/… vahvistettuja tiettyjä vaatimuksia”

(COM(2023) 515 final – 2023/0314 (COD))

ja b) ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi eurooppalaisista rajat ylittävistä yhdistyksistä”

(COM(2023) 516 final – 2023/0315 (COD))

(C/2024/2102)

Esittelijä: **Giuseppe GUERINI**

Lausuntopyyntö	a) Euroopan parlamentti, 23.11.2023
	a) Euroopan unionin neuvosto, 20.9.2023
	b) Euroopan parlamentti, 2.10.2023
	b) Euroopan unionin neuvosto, 20.11.2023
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 50 ja 114 artikla
Vastaava jaosto	sisämarkkinat, tuotanto ja kulutus
Hyväksyminen jaostossa	20.12.2023
Hyväksyminen täysistunnossa	17.1.2024
Täysistunnon numero	584
Äänestystulos	
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	225/1/2

1. **Päätelmät ja suositukset**

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) suhtautuu myönteisesti Euroopan komission ehdotukseen, jonka tarkoituksena on helpottaa voittoa tavoittelemattomien yhdistysten rajatylittävää toimintaa EU:ssa luomalla uusi ”eurooppalaisen rajat ylittävän yhdistyksen” (ECBA) oikeudellinen muoto, ja ehdottaa, että lainsäätäjät hyväksyisivät sen nopeasti.

1.2 ETSK toteaa, että voittoa tavoittelemattomilla yhdistyksillä ja yhteisöillä on vaikeuksia osallistua sisämarkkinoille, ja suosittaa, että komissio ja jäsenvaltiot poistaisivat oikeudelliset ja hallinnolliset esteet ja edistäisivät siten näiden yhdistysten roolia taloudellisen ja sosiaalisen arvon luomisessa EU:ssa.

1.3 Ehdotuksella edistetään yhteisötalouden toimintasuunnitelman tavoitteita, ja se liittyy eräisiin sen toimiin, kuten ehdotukseen suosituksesta yhteisötalouden toimintaedellytysten kehittämisestä jäsenvaltioissa ja kahteen verotusta käsittelevään komission yksiköiden valmisteluasiakirjaan.

1.4 ETSK tunnustaa voittoa tavoittelemattomien organisaatioiden mahdollisuudet sisämarkkinoilla ja muistuttaa tarpeesta edistää eurooppalaisen ekosysteemin luomista niille, jotta sisämarkkinoista voitaisiin tehdä entistä ”sosiaalisemmat”.

1.5 ETSK suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen eurooppalaisen rajat ylittävän yhdistyksen oikeudellisen muodon lisäämisestä kansallisiin oikeusjärjestelmiin, jotta voidaan vähentää toisessa jäsenvaltiossa toimivien voittoa tavoittelemattomien yhdistysten tunnustamisesta ja perustamisesta aiheutuvaa oikeudellisia ja hallinnollisia rasitteita.

1.6 ETSK ehdottaa, että kaikkien sellaisten vaatimukset täyttävien organisaatioiden, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Euroopan unionissa, olisi oltava mahdollista saada eurooppalaisen rajat ylittävän yhdistyksen asema, vaikka sen toimeenpanevan elimen jäseninä olisi luonnollisia henkilöitä, jotka asuvat EU:n ulkopuolisissa maissa, ja erityisesti silloin, kun he asuvat Euroopan talousalueen maissa.

1.7 ETSK suosittaa, että demokratian ja yhdistymisvapauden periaatteiden mukaisesti yhdistysten erilaiset jäsenyystyypit ja äänioikeuden käyttötapa voidaan edelleen määritellä vapaasti itse yhdistyksiä ja niiden jäseniä koskevissa säännöissä.

1.8 Tällä aloitteella edistetään voittoa tavoittelemattomien yhdistysten roolin tunnustamista. Tällaiset yhdistykset hoitavat sääntöperusteisesti ja lakisääteisesti yleisen edun mukaisia tehtäviä EU:ssa. Aloite on viitekehys tuleville toimenpiteille, joilla voidaan helpottaa rajatylittävän toiminnan kehittämistä yleishyödyllisiä tehtäviä hoitavien yhteisöjen, kuten keskinäisten yhtiöiden ja säätiöiden, tapauksessa.

1.9 ETSK katsoo, että on kannatettavaa ja järkevää luoda eurooppalaisen rajat ylittävän yhdistyksen todistus (ECBA-todistus), joka mahdollistaa tämän uuden oikeudellisen muodon tunnustamisen kaikkialla unionissa sen jälkeen, kun yhdistys on rekisteröity jossakin jäsenvaltiossa. Komitea suosittaa kuitenkin, että luokittelu- ja rekisteröintijärjestelmiä parannetaan luomalla vertailukelpoiset tietokannat.

1.10 ETSK on tietoinen siitä, että jäsenvaltiot suhtautuvat säätiöihin eri tavoin, ja katsoo, että eurooppalaisia rajat ylittäviä yhdistyksiä koskeva ehdotus voisi olla arvokas viitekehys, jonka avulla unionin toimielimissä voitaisiin avata uudelleen keskustelu eurooppalaisen säätiön perussäännöstä.

2. **Yleishuomioita komission ehdotuksesta**

2.1 Tässä lausunnossa analysoidulla ehdotuksella täydennetään toimenpiteitä, joita on suunniteltu Euroopan komission vuoden 2023 lainsäädäntöohjelmassa osana yhteisötalouden toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa. Toimenpiteet koostuvat direktiivistä ja asetuksesta, ja niiden tavoitteena on täyttää lainsäädännössä havaittu aukko, joka tuodaan hyvin esille ehdotukseen liitetyssä vaikutustenarvioinnissa. EU:n tasolla ei ole erityisiä sääntöjä, joita sovellettaisiin voittoa tavoittelemattomien yhdistysten rajatylittävään toimintaan sisämarkkinoilla.

2.2 Vaikutustenarvioinnissa tuotiin esiin neljä voittoa tavoittelemattomien yhdistysten ja yhteisöjen sisämarkkinoille osallistumista vaikeuttavaa ja joissain tapauksissa siitä mahdotonta tekevää estettä, jotka liittyvät seuraaviin seikkoihin: i) voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen sijoittautumisvapaus rajatylittävässä toiminnassa, ii) mahdollisuudet tarjota palveluja ja tavaroita, iii) mahdollisuus osallistua pääomamarkkinoihin ja edistää niitä sekä iiii) mahdollisuus osallistua voittoa tavoittelemattomien yhdistysten hallintoelimien toimintaan yli rajojen. Nämä esteet johtavat voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen vähäiseen rajatylittävään liikkuvuuteen, mutta myös heikompiin mahdollisuuksiin kehittää sosiaalisesti vaikuttavien investointien markkinoita Euroopassa, mikä voidaan toisinaan havaita siitä, että eurooppalaista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistunutta rahastoa (EuSEF ([1])) koskevaa asetusta on hyödynnetty vain vähän.

2.3 ETSK suhtautuukin myönteisesti Euroopan komission ehdotukseen, jossa kootaan yhteen ja toteutetaan useita viime vuosina annetuissa lausunnoissa ([2]) esitettyjä toiveita, sillä komitea pitää komission tapaan välttämättömänä tätä toimenpidettä, jolla pyritään helpottamaan voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen rajatylittävää toimintaa EU:ssa luomalla uusi ”rajat ylittävän eurooppalaisen yhdistyksen” oikeudellinen muoto. Rajat ylittävät yhdistykset ovat organisaatioita, jotka toimivat yli kansallisten rajojen ja joilla on usein tavoitteena edistää yhteistyötä, tiedonvaihtoa ja resurssien jakamista naapurimaiden tai -alueiden välillä. Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa sisämarkkinoiden toimintaa poistamalla oikeudellisia ja hallinnollisia esteitä voittoa tavoittelemattomilta yhdistyksiltä, jotka toimivat tai haluavat toimia useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa. Näin edistettäisiin tällaisten yhteisöjen roolia EU:ssa taloudellisen ja yhteiskunnallisen arvon tuottamisessa ja luotaisiin myös tasapuoliset toimintaedellytykset yhdistyksille.

2.4 Voittoa tavoittelemattomien yhdistysten lisäksi on tärkeää tunnustaa muiden hyväntekeväisyysjärjestöjen ja säätiöiden tärkeä ”yleishyödyllinen” rooli. Ne kohtaavat rajatylittävässä toiminnassa toisinaan vastaavia esteitä kuin yhdistykset silloin, kun on kyse oikeushenkilöllisyyden tunnustamisesta ja kotipaikan siirtämisestä tai rajatylittävästä sulautumisesta. ETSK katsookin, että myös näitä tahoja varten olisi kehitettävä ratkaisuja, kuten Euroopan parlamentin mietinnössä alun perin ehdotettiin. ([3])

2.5 Ehdotuksella edistetään yhteisötalouden toimintasuunnitelman tavoitteita, ja se liittyy eräisiin sen toimiin. Näitä ovat esimerkiksi työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvoston 9. lokakuuta 2023 hyväksymä ehdotus suosituksiksi yhteisötalouden toimintaedellytysten kehittämisestä jäsenvaltioissa ja kaksi komission yksiköiden valmisteluasiakirjaa, joista ensimmäinen käsittelee yhteisötalouden toimijoita koskevia verokehyksiä ja toinen hyväntekeväisyysjärjestöjen ja niiden lahjoittajien syrjimätöntä verotusta EU:n oikeuskäytännöstä johdettujen periaatteiden perusteella. Monet voittoa tavoittelemattomat yhdistykset tukeutuvat yhteisötalouden perusperiaatteisiin, mutta niihin lukeutuu myös tavoitteiltaan erilaisia voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä, jotka pyrkivät esimerkiksi ajamaan kuluttajien ja yritysten etuja ja kansalaisten oikeuksia ja suojelemaan niitä.

([1]) European Social Entrepreneurship Fund.

([2]) Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Hyväntekeväisyyden hyödyntämättömät mahdollisuudet Euroopassa” (puheenjohtajavaltio Romanian pyytämä valmisteleva lausunto) (EUVL C 240, 16.7.2019, s. 24).

([3]) Lisätietoja eurooppalaisten hyväntekeväisyysjärjestöjen toimintaympäristöstä, ks. Philea, *Country profiles on the legal and fiscal landscape for philanthropy* ja *Comparative Highlights of Foundation Laws*.

2.6 Voittoa tavoittelemattomat yhdistykset luovat yhteiskunnallista ja taloudellista arvoa palveluiden tarjoajina sosiaali-, terveys-, hoito-, kulttuuri-, työllisyys-, koulutus-, urheilu- ja ympäristöaloilla sekä kansainvälisen yhteistyön ja humanitaarisen avun aloilla. Ne tarjoavat myös kansalaisyhteiskunnalle tilaa osallistua ja toimia, kun ne edistävät kansalaisten aktiivisuutta ja luovat siten sosiaalisen infrastruktuurin demokratialle.

2.7 Tällaisella sosiaalisella infrastruktuurilla on ratkaiseva rooli pyrittäessä vastaamaan Euroopan suurimpiin haasteisiin ilmastonmuutoksesta digitalisaatioon ja köyhyyden torjunnasta osaamisen lisäämiseen. Se voi tarjota usein tärkeitä ratkaisuja sosiaaliseen innovointiin ja muutosten tukemiseen. Kaikki nämä toiminnot edistävät ratkaisevalla tavalla sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.

2.8 ETSK katsoo, että tämä aloite ja yhteisötalouden puitteiden kehittämistä koskeva neuvoston suositus ja muut yhteisötalouden toimintasuunnitelmaan sisältyvät yhdistyksiä ja säätiöitä koskevat keskeiset toimet täydentävät ja vahvistavat toisiaan. Lainsäädäntöaloitteella pyritään auttamaan voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä ylittämään esteet, joita ne yhteisötalouden keskeisinä toimijoina kohtaavat rajatylittävässä toiminnassa sisämarkkinoilla, luomalla suotuisa ympäristö, jossa kunnioitetaan EU:n kansalaisyhteiskunnan rikasta monimuotoisuutta.

2.9 Kuten yhteisötalouden toimintasuunnitelmassa todetaan, yhteisötalous on yksi tärkeimmistä mahdollistavista tekijöistä osallistavan ja syrjimättömän Euroopan luomisessa, koska siinä keskitytään voimakkaasti yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseen, kuten muita heikommassa asemassa olevien ryhmien auttamiseen työmarkkinoille integroitumisessa tai avun ja tuen tarjoamiseen tietyille sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa oleville ryhmille, kuten ikääntyville, vammaisille henkilöille, maahanmuuttajille ja pakolaisille sekä työmarkkinoiden ulottumattomissa oleville henkilöille. Voittoa tavoittelemattomien organisaatioiden ja hyväntekeväisyysjärjestöjen potentiaalia ei edelleenkään hyödynnetä sisämarkkinoilla, ja ne toimivat pääasiassa paikallisesti. Ehdotuksen tarkoituksena on helpottaa eurooppalaisen ekosysteemin luomista tämäntyyppisille yhteisöille, ja se edistää merkittävästi sitä, että sisämarkkinoista tulee entistä ”sosiaalisemmat”.

2.10 Nykyisen komission olisi sitouduttava viemään tätä lainsäädäntöaloitetta eteenpäin kunnianhimoisesti. Tavoitteena olisi oltava toimintaedellytyksiltään tasapuolisten sisämarkkinoiden luominen yleisen edun mukaisiin tavoitteisiin pyrkiville erityyppisille organisaatioille, jotka luovat yhteistä etua yhteisölle, jossa ne toimivat. Yhteisötalouden toimintasuunnitelman tavoin tämän ehdotuksen on merkittävä todellista käännekohtaa, jotta Euroopan kansalaisyhteiskunta, voittoa tavoittelemattomat yhteisöt ja eurooppalaiset hyväntekeväisyysjärjestöt voivat edistää ihmisten ja maapallon hyväksi toimivaa yhteiskuntaa. Sen olisi myös mahdollistettava se, että yhteisötalous kokonaisuudessaan pyrkii kohti osallistavaa ja monipuolista unionia, joka toimii tehokkaasti ja osallistavasti. ETSK kehottaakin lainsäätäjiä hyväksymään ehdotuksen ripeästi.

2.11 On tärkeää parantaa voittoa tavoittelemattomien yhdistysten mahdollisuuksia saada oikeushenkilöllisyytensä tunnustetuksi muissa jäsenvaltioissa ja varmistaa näin yhdenvertainen kohtelu sisämarkkinoilla. Yhtä tärkeää on, että eurooppalaisen rajat ylittävän yhdistyksen aseman hankkiminen on edelleen vapaaehtoista ja että millään yhdistyksellä ei ole velvoitetta muuttaa oikeudellista luonnettaan.

2.12 Yhteisötalouden toimijoiden joukossa keskinäiset yhtiöt ovat yrityksiä, jotka tarjoavat henki- ja vahinkovakuutuspalveluja sekä täydentäviä sosiaaliturvajärjestelmiä. Koska keskinäisten yhtiöiden oikeudellista muotoa ei tunnusteta kaikissa jäsenvaltioissa, EU:n nykyinen oikeudellinen kehys asettaa keskinäiset yhtiöt tilanteeseen, jossa ne eivät voi hyödyntää sisämarkkinoiden tarjoamia etuja. Rajat ylittävä yhdistys on vaihtoehto, joka voisi olla askel kohti keskinäisten yhtiöiden erityistä tunnustamista.

2.13 EU:n jäsenvaltioissa on 3,8 miljoonaa voittoa tavoittelematonta yhdistystä, joiden osuus EU:n BKT:stä on 2,9 prosenttia. Arvioidaan, että uusien sääntöjen myötä noin 310 000:lla voittoa tavoittelemattomalla yhdistyksellä, jotka kohtaavat nykyisin tällaisia esteitä toimiessaan toisessa maassa, hallintokustannukset vähenevät jopa 770 miljoonaa euroa vuodessa, ja säästöjen kokonaismäärä voi nousta 15 vuoden kuluessa 8,5 miljardiin euroon. Lisäksi jos ehdotuksessa yksilöidyt esteet poistetaan, on odotettavissa, että noin 185 000 muuta voittoa tavoittelematonta yhdistystä voisi aloittaa rajatylittävän toiminnan ja tuottaa jopa 4,2 miljardin euron lisäarvon 15 vuoden aikana. ([4])

2.14 EU:ssa on 24 erilaista voittoa tavoittelemattomiin järjestöihin sovellettavaa sääntelyjärjestelmää sekä monissa tapauksissa myös alueellisia säännöksiä. Tämä oikeudellinen hajanaisuus luo esteitä rajatylittävälle kansalaisvaikuttamiselle ja rajoittaa viime kädessä kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia. Voittoa tavoittelemattomien yhdistysten oikeushenkilöllisyyttä ja -kelpoisuutta ei tällä hetkellä tunnusteta yhdenmukaisesti kaikkialla unionissa, ja niiden on usein rekisteröidyttävä uudelleen tai jopa muodostettava uusi oikeushenkilö voidakseen harjoittaa toimintaa muussa kuin sijoittautumisjäsenvaltiossaan.

([4]) COM(2023) 516 final.

2.15 Eräät kansallisten ja eurooppalaisten organisaatioiden verkostoista koostuvat yhdistykset ulottuvat unionin rajojen ulkopuolelle, ja niillä on usein jäseniä ja toimintaa laajemminkin Euroopassa. Jotta nämä organisaatiot voisivat saada ECBA-todistuksen, olisi muutettava direktiiviehdotuksen 7 artiklaa, jossa säädetään, että ainoastaan luonnolliset henkilöt, jotka ovat Euroopan unionin kansalaisia, voivat kuulua eurooppalaisen rajat ylittävän yhdistyksen toimeenpanevaan elimeen. Tämä rajoitus vaikuttaa liialliselta. ETSK katsoo, että säännön laajentaminen Euroopan talousalueelle on tarpeen, jotta voidaan saavuttaa sisämarkkinoille osallistumista koskeva tavoite SEUT-sopimuksen 114 artiklan mukaisesti.

2.16 Lisäksi on tärkeää varmistaa joustavuus äänioikeuksien myöntämisessä demokratian periaatteen mukaisesti, jotta voidaan kunnioittaa Euroopan tasolla toimivien yhdistysten jäsenyystyyppien moninaisuutta. Nykyinen 8 artiklan sanamuoto, jossa säädetään yhdestä äänestä kullekin eurooppalaisen rajat ylittävän yhdistyksen jäsenelle, vaikuttaa liian rajoittavalta.

3. **Eurooppalaisten rajat ylittävien yhdistysten rooli**

3.1 Komission ehdotuksella lisätään jäsenvaltioiden kansallisiin oikeusjärjestelmiin uusi oikeudellinen muoto, eurooppalainen rajat ylittävä yhdistys (ECBA). Tällaisten yhdistysten monimuotoisuus otetaan laajalti huomioon direktiiviehdotukseen liittyvissä asiakirjoissa ja itse ehdotuksessa. ECBA-asema on tarkoitettu erityisesti rajatylittävään toimintaan, ja sillä vähennetään oikeudellisia ja hallinnollisia rasitteita, jotka liittyvät toisessa jäsenvaltiossa toimivien, voittoa tavoittelemattomien yhdistysten tunnustamiseen ja perustamiseen.

3.2 Rajat ylittäviä yhdistyksiä varten tarkoitetun uuden oikeudellisen muodon lisäksi olisi harkittava soveltuvaa välinettä myös säätiöitä varten. Jo vuonna 2012 yritettiin hyväksyä Eurooppalaisen säätiön perussääntö, mutta siinä ei onnistuttu. Yhteisötalouden toimintasuunnitelman ja yhteisötaloutta koskevan suosituksen antaman sysäyksen ansiosta aika voisi nyt olla kypsä uudelle aloitteelle, joka jatkaisi tällä tiellä.

3.3 ETSK toteaa, että on tärkeää poistaa sijoittautumisvapauden sekä palvelujen, tavaroiden ja pääomien vapaan liikkuvuuden perusteettomat rajoitukset, joita on edelleen tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädännössä. Komitea pitää erityisen hyödyllisenä, että direktiiviehdotuksen 12 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että eurooppalaisen rajat ylittävän yhdistyksen edellytetään rekisteröityvän ainoastaan kerran.

3.4 Voittoa tavoittelemattomien yhdistysten, jotka haluavat harjoittaa taloudellista toimintaa toisessa jäsenvaltiossa, on muodostettava ja rekisteröitävä uusi voittoa tavoittelematon yhdistys kyseisessä jäsenvaltiossa, mikä aiheuttaa ylimääräisiä hallinnollisia kustannuksia ja muodollisuuksia.

3.5 Tämä vaikuttaa myös pääoman kanavointiin voittoa tavoittelemattomien yhdistysten välillä, mikä haittaa saumatonta pääoman liikettä ja heikentää voittoa tavoittelemattomien yhdistysten mahdollisuuksia harjoittaa toimintaansa toisessa jäsenvaltiossa. Myös pääoman saantia koskevat säännöt poikkeavat toisistaan, ja rahoituslainojen, -luottojen ja -takuiden saamisessa luottolaitoksista on vaikeuksia.

3.6 ETSK katsoo, että luomalla uusi voittoa tavoittelemattoman yhdistyksen oikeudellinen muoto, jonka kaikki jäsenvaltiot voivat tunnustaa, voidaan hyödyntää paremmin kaikenkokoisten kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden potentiaalia ja tukea niiden keskeistä panosta yhteiskunnassa. Se voi olla ratkaiseva väline kansalaisten kollektiivisen sitoutumisen edistämiseksi erityisesti yhdistysten ja säätiöiden kautta, jotta voidaan toteuttaa enemmän yleishyödyllisiä toimia ja tehdä yhteistyötä yhteiskunnan kaikilla eri aloilla. Lisäksi raja-alueiden yhdistykset voivat jatkaa yhteistyötään ja syventää eurooppalaisuuden ja Euroopan kansalaisuuden tunnetta näillä ainutlaatuisilla alueilla. Aloite edistää yleishyödyllisten voittoa tavoittelemattomien yhdistysten roolin tunnustamista Euroopassa, ja se voi toimia perustana tuleville aloitteille, jotka koskevat muuntyyppisiä yhteisöjä, kuten säätiöitä.

3.7 On erittäin hyödyllistä ja arvokasta, että direktiiviehdotuksen mukaan eurooppalainen rajat ylittävä yhdistys saa oikeushenkilöllisyyden ja oikeustoimikelpoisuuden heti, kun yhdistys rekisteröidään jossakin jäsenvaltiossa. Kun rajat ylittävä yhdistys on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon, se tunnustetaan automaattisesti ja se voi harjoittaa toimintaa, myös taloudellista toimintaa, kaikissa jäsenvaltioissa, mikä antaa yhdistyksille mahdollisuuden hyödyntää koko sosiaalista ja taloudellista potentiaaliaan EU:ssa.

3.8 Eurooppalaisia rajat ylittäviä yhdistyksiä toimii jäsenvaltiotasolla rinnakkain muiden kansallisten yhdistysten kanssa. Asioissa, jotka eivät kuulu direktiiviehdotuksen soveltamisalaan, kuten veroasioissa, jäsenvaltioiden on kohdeltava eurooppalaisia rajat ylittäviä yhdistyksiä samoin kuin vastaavia kansallisia voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä kunnioittaen kunkin jäsenvaltion perinteitä tällä alalla ja ilman, että tämä vaikuttaa olemassa oleviin yhdistyksiin.

3.9 Eurooppalaisen rajat ylittävän yhdistyksen todistuksen (ECBA-todistus) ansiosta uudet säännöt mahdollistavat uuden oikeudellisen muodon nopean tunnustamisen kaikkialla unionissa, kun yhdistys on rekisteröity jossakin jäsenvaltiossa. Lisäksi säädetään myös rekisteröidyn kotipaikan siirtoa koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä, joiden ansiosta rajat ylittävä yhdistys voi hyödyntää kattavasti sijoittautumisvapautta sekä palvelujen, tavaroiden ja pääoman tarjoamisen vapautta unionissa.

3.10 Eurooppalaisella rajat ylittävällä yhdistyksellä on mahdollisuus hyödyntää kaikkia sisämarkkinoiden etuja rekisterijäsenvaltiosta riippumatta samoin kuin vapaa ja syrjimätön mahdollisuus saada julkista rahoitusta jokaisessa jäsenvaltiossa, jossa se toimii.

3.11 ETSK katsoo, että on tarpeen parantaa niitä yhteisöjä koskevien tietojen saatavuutta, jotka voidaan luokitella eurooppalaisiksi rajat ylittäviksi yhdistyksiksi, jotta voidaan lisätä tietoa ja tietämystä voittoa tavoittelemattomien yhdistysten monenlaisista muodoista, sekä kannustaa luomaan asianmukaisia ja vertailukelpoisia rekistereitä ja tilastojärjestelmiä. Voittoa tavoittelemattomien yhdistysten rekistereillä ja luokitusjärjestelmillä on pyrittävä välttämään eurooppalaiselle rajat ylittävälle yhdistykselle myönnettävien etuuksien väärinkäyttö, mutta niitä ei voida käyttää rajoitusten asettamiseen, kuten direktiiviehdotuksen 15 artiklassa selvästi todetaan.

3.12 Direktiiviehdotuksen ohella komissio on hyväksynyt myös teknisluonteisen asetuksen, jolla muutetaan sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmää (IMI) ja digitaalista palveluväylää koskevia asetuksia, jotta voidaan mahdollistaa toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteistyö ja tiedonvaihto IMI-järjestelmän kautta ja toteuttaa digitaalisia toimintoja yhteisen digitaalisen palveluväylän kautta, jolloin yleisöllä on mahdollisuus tutustua rajat ylittäviä yhdistyksiä koskeviin tietoihin verkossa.

3.13 ETSK on tyytyväinen yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamiseen ja toimintaan, jotta kansalaisille, yrityksille ja muille oikeushenkilöille kuin yrityksille voidaan tarjota mahdollisuus käyttää helposti korkealaatuisia tietoja, toimivia menettelyjä sekä tehokkaita neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja, jotka koskevat kansalaisiin, yrityksiin ja oikeushenkilöihin sovellettavia unionin ja jäsenvaltioiden sääntöjä.

Bryssel 17. tammikuuta 2024.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean puheenjohtaja

Oliver RÖPKE